

بازسازی مهارت‌های ادراکی دیداری

(قابل استفاده برای متخصصان توانبخشی:
کاردرمانگران، معلمان دانش‌آموزان با نیازهای ویژه،
مربیان پیش دبستانی و مهدهای کودک)

نویسنده:

رایا بورستین

مترجم:

فرح بخشایی

نشر دایره

سرشناسه: بورستین، رایا Burstein, Raya
عنوان و نام پدیدآور: بازسازی مهارت‌های ادراکی دیداری (قابل استفاده برای متخصصان توانبخشی
خصوصاً کاردرمانگران ...)/ نویسنده رایا بورستین؛ مترجم فرح بخشایی.

مشخصات نشر: تهران: دانژه، ۱۳۹۱.

مشخصات ظاهری: ۲۰۸ ص: مصور، جدول.

شابک: 978-600-250-031-1

وضعیت فهرست نویسی: فیا

یادداشت: عنوان اصلی: Visual perceptual skill building, c1998.

موضوع: ادراک بصری

موضوع: آموختن ادراکی و حرکتی

موضوع: آموختن -- اختلالات -- درمان

موضوع: ادراک بصری در کودکان

موضوع: کودکان ناتوان در یادگیری

شناسه انزود: بخشایی، فرح، ۱۳۴۶ - مترجم

بندی: دوره: ۱۳۹۱ ب۲/ب۹ BF۲۴۱/

رده نشر: بوی: ۱۴/۱۵۲

شماره کتابشناسی ملی: ۲۸۷۸۶۸۹

عنوان: بازسازی مهارت‌های ادراکی دیداری

نویسنده: رایا بورستین

مترجم: فرح بخشایی

مدیر تولید: داریوش سارمند

صفحه آرای: گروه گرافیکی ارسیا

ناشر: دانژه

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: طیف‌نگار

شمارگان: ۲۲۰ نسخه / قطع: وزیری

نوبت چاپ: چاپ اول / ۱۳۹۱ / دوم ۱۳۹۹

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۲۵۰-۰۳۱-۱

این اثر مشمول قانون حمایت مؤلفان و مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۴۸ است، هر کس تمام یا قسمتی از این اثر را بدون اجازه مؤلف (ناشر) نشر یا پخش یا عرضه کند مورد پیگرد قانونی قرار خواهد گرفت.

تهران: خیابان استاد مطهری - خیابان سلیمان خاطر (امیراتابک)، کوچه اسلامی، شماره ۴/۲

کدپستی: ۱۵۷۸۶۳۵۸۱۱ | تلفن: ۸۸۸۴۶۱۴۸ - ۸۸۸۴۲۵۴۳ | تلفکس: ۸۸۸۱۲۰۸۳

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۷	پیشگفتار مترجم
۹	مقدمه
۱۷	مازها
۳۱	تمیز دیداری
۴۵	اکمال دیداری
۵۹	تشخیص دیداری شکل از زمینه
۷۳	ثبات دیداری شکل
۸۷	حافظه دیداری
۱۳۹	توالی حافظه دیداری
۱۹۱	ارتباط فضایی دیداری
۲۰۵	مازهای آزمون

پیشگفتار مترجم

حس بینایی گسترده‌ترین سیستم حسی ما می‌باشد. بسیاری از جنبه‌های تکامل، به بینایی وابسته بوده و یا به وسیله بینایی هدایت می‌شوند. این سیستم علاوه بر فرآیند دیدن و کسب اطلاعات بینایی از جهان خارج، وظایف متعدد دیگری نیز دارد از جمله می‌توان به آگاه کردن ما از خطرات پیرامون، قضاوت راجع به موقعیت‌ها، تعاملات محیطی و اجتماعی و تصمیم‌گیری اشاره نمود. در بسیاری از استون تخصصی حس بینایی از مهمترین حواس انسان برای رشد طبیعی جسمی و ذهنی کار به شمار می‌رود.

ادراک بینایی فرآیندی است که توسط آن اطلاعات بینایی مورد تجزیه و تحلیل قرار می‌گیرند. به عبارت ساده‌تر توانایی حسی اطلاعات دریافت شده از طریق را ادراک بینایی می‌گویند. در این روند، بینایی با داده‌های حواس دیگر و تجارب گذشته یکپارچه می‌گردد و این سیستم در تمامی مراحل رشد کودک در تمام اعصاب شناختی یکپارچگی حسی، مهمترین و بنیادی‌ترین حس محسوب می‌شود. ادراک دیداری با فرد امکان می‌دهد قضاوت دقیقی از شکل، اندازه، رنگ و ارتباطات فضایی اشیاء و محیط پیرامون داشته باشد بنابراین برای این که فرد بتواند فعالیت‌های روزمره زندگی خود را به خوبی انجام دهد نیاز به پردازش اطلاعات بینایی دارد. در صورتیکه ادراک بینایی در فردی دچار ضعف و یا شکل، شود عملکرد وی در اجرای مهارت‌های خودیاری همچون غذا خوردن، لباس پوشیدن، جابجایی اشیاء، استفاده از تلفن و پول و نیاز مهارت‌های روزمره زندگی، شغلی و تحصیلی مختل می‌شود. از سوی دیگر مهارت‌های ادراک دیداری به گونه‌ای وسیع با کارکردهای شناختی افراد ارتباط دارد. مهارت‌های پردازش اطلاعات دیداری و همچون درک ثبات شکل، تشخیص شکل از زمینه، ارتباطات فضایی و... همگی نقش مهمی در یادگیری کودکان ایفا می‌کند و ضروری‌ترین توانش مهارت‌های تحصیلی همچون شروع خواندن، یادگیری ریاضیات و نوشتن محسوب می‌شود. اهمیت تقویت مهارت‌های ادراک دیداری در مقطع پیش‌دبستان و پایه اول دبستان زمانی روشن می‌گردد که به مواد آموزشی ارائه شده در مدارس توجه کنیم زیرا حجم وسیعی از اطلاعات جهت یادگیری مواد درسی از طریق بینایی ارائه می‌گردد.

مطالعه کتاب پیش رو را به جهات زیر به درمانگران توانبخشی بخصوص کاردرمانگران، معلمان دانش آموزان با نیازهای ویژه و مربیان مهدکودک پیشنهاد می‌کنیم.

۱- کتاب‌های متعددی در زمینه پرورش توانش ذهنی کودکان در ایران به چاپ رسیده است اما در کمتر کتابی به تمرین‌های مربوط به مهارت‌های ادراک دیداری به صورت کامل و اصولی توجه شده است.

۲- این کتاب با ارائه پیش آزمون و رعایت روند تمرین‌ها از ساده به پیچیده نه تنها آزمونی مناسب، در تشخیص مشکلات ادراک دیداری کودکان محسوب می‌شود بلکه موارد ارائه شد می‌توانند به عنوان تمرین‌های ادراک دیداری در بازسازی و تقویت این کارکرد مهم مغزی توسط درمانگران و معلمان مورد استفاده قرار گیرند.

۳- طبقه‌بندی موارد ساده به پیچیده با شکل‌گیری و تحول مهارت‌های ادراک دیداری در کودکان ۳/۵ تا ۶ ساله هماهنگی دارد لذا مربیان مهدهای کودک می‌توانند این تمرین‌ها را جهت تقویت مهارت‌های ادراک دیداری در کودکان مقطع پیش آمادگی و پیش دبستان بکار گیرند. استفاده از این تمرین‌ها برای این کودکان می‌تواند از بروز نارسایی‌هایی چون نارسایی در خواندن، ریاضات و نوشتن پیشگیری نماید.

۴- معلمان دانش آموزان با اختلال‌های یادگیری، اختلال در ادراک دیداری را بیشتر در زمینه‌های اختلال در خواندن و ریاضیات مورد توجه قرار می‌دهند در حالیکه در زمینه نارسا نویسی بیشترین توجه درمانگران و معلمان به عوامل حرکتی همچون ضعف عضلانی، غلبه طرفی، برنامه‌ریزی حرکتی و... معادرت شده و ادراک دیداری که از عوامل حسی بسیار مهم در نوشتن است مورد غفلت قرار می‌گیرد لذا کتاب حاضر می‌تواند تمرین‌های مناسبی را برای هر سه نوع اختلال یادگیری فراهم آورد.

۵- در بسیاری از دانش آموزان با نیازهای ویژه از جمله دانش آموزان هسته‌ای، دانش آموزان مبتلا به سندرم داون، نارسایی توجه - بیش‌فعالی، اتیسم و اختلال هماهنگی رشدی نشانه‌های نقص در مهارت‌های ادراک دیداری مشاهده می‌شود لذا تمرین‌های این کتاب برای آموزگاران که در حیطه کودکان استثنایی فعالیت دارند نیز مناسب است.

۶- این کتاب می‌تواند علاوه بر کودکان در بزرگسالانی که به دلیل آسیب‌های شناختی دچار نقص در کارکردهای مغزی از جمله ادراک دیداری شده‌اند توسط متخصصین توانبخشی مورد استفاده قرار گیرد.